

Europos
Komisija

APIE EUROPOS
SĄJUNGOS
POLITIKĄ

Padėti nuo
gaivalinių
nelaimių ir
konfliktų
nukentėjusiems
žmonėms ir
apsaugoti tuos,
kam gresia
pavojus

Humanitarinė pagalba ir civilinė sauga

„Dėl Europos humanitarinės pagalbos iš tiesų pagerėja daugybės žmonių padėtis. Jie žino, kad Europa gina visuotines vertybes, kurias puoselėjant pasaulis tampa geresne vieta gyventi.“

Už tarptautinį bendradarbiavimą, humanitarinę pagalbą ir krizių valdymą atsakinga Europos Komisijos narė Kristalina Georgieva

APIE EUROPOS SAJUNGOS POLITIKĄ

Šioje leidinių serijoje paaiškinama, ką ES veikia įvairiose politikos srityse, kodėl ji imasi veiksmų ir kokių rezultatų yra pasiekusi.

Leidinius rasti ir parsisiųsdinti galima interneto adresu

http://europa.eu/pol/index_lt.htm

Kaip funkcionuoja Europos Sąjunga
Europos ekonomikos augimo strategija „Europa 2020“
ES steigėjai

Aplinka
Biudžetas
Ekonominė ir pinigų sąjunga bei euras
Energetika
Humanitarinė pagalba ir civilinė sauga ✘
Įmonės
Klimato politika
Konkurencija
Kova su sukčiavimu
Kultūra ir audiovizualinė politika
Maisto sauga
Migracija ir prieglobstis
Mokesčiai
Moksliniai tyrimai ir inovacijos
Muitai
Plėtra
Prekyba
Regioninė politika
Sienos ir saugumas
Skaitmeninė darbotvarkė
Švietimas, mokymas, jaunimas ir sportas
Teisingumas, pilietybė, pagrindinės teisės
Transportas
Užimtumas ir socialiniai reikalai
Užsienio ir saugumo politika
Vartotojai
Vidaus rinka
Visuomenės sveikata
Vystymasis ir bendradarbiavimas
Žemės ūkis
Žuvininkystė ir jūrų reikalai

TURINYS

Kodėl reikia ES humanitarinės pagalbos ir civilinės saugos politikos? Žmonių gyvybių išsaugojimas ir kančių mažinimas.	3
ES principas – atsižvelgti į poreikius	7
Ką daro ES? Vykdo įsipareigojimus	10
Ateities tikslai – tenkinti reikmes	15
Daugiau informacijos	16

Apie Europos Sąjungos politiką. Humanitarinė pagalba ir civilinė sauga

Europos Komisija
Komunikacijos generalinis direktoratas
Leidiniai
1049 Briuselis
BELGIJA
Rankraštis atnaujintas 2014 m. vasario mėn.

Viršelio nuotrauka: © Jupiterimages

16 p. — 21 x 29,7 cm
978-92-79-36437-2
doi:10.2775/31623

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2014

© Europos Sąjunga, 2014
Leidžiama atgaminti. Naudoti arba atgaminti atskiras nuotraukas galima gavus tiesioginį autorių teisių turėtojų sutikimą.

Kodėl reikia ES humanitarinės pagalbos ir civilinės saugos politikos?

Žmonių gyvybių išsaugojimas ir kančių mažinimas

Vaizdai iš konfliktų ir nelaimių vietų kiekvieną savaitę pasirodo mūsų televizorių ekranuose ir pirmuosiuose laikraščių puslapiuose. ES skuba padėti tiems, kam reikia pagalbos. Europos Komisijos humanitarinės pagalbos ir civilinės saugos padalinys (ECHO) ES vardu teikia pagalbą nukentėjusiesiems nuo gaivalinių nelaimių ir konfliktų visame pasaulyje ir dirba, kad užkirstų kelią humanitarinėms krizėms. Šis siekis – jo veiklos pagrindas. Puoselėdamas pamatines Europos Sąjungos vertybes: solidarumą, pagarbą žmogaus orumui, lygybę ir toleranciją, šis Komisijos padalinys dirba, kad išgelbėtų žmonių gyvybes, mažintų kančias ir užkirstų joms kelią bei apsaugotų kenčiančių žmonių orumą.

ES veikia krizių zonose visame pasaulyje, įskaitant Siriją, Afganistaną, Okupuotąją Palestinos Teritoriją, Sachelio regioną ir daug kitų Afrikos, Centrinės ir Pietų Amerikos ir Pietryčių Azijos vietų. Ji taip pat vykdo pagalbos operacijas tose vietose, kuriose krizės tęsiasi ilgai ir apie jas pamirštama, ir vietose, kuriose padėtis po konfliktų tebėra nestabili. Padėti pažeidžiamiausiems pasaulio gyventojams – moralinė tarptautinės bendruomenės pareiga, ir Europos Komisija nuo seno yra įsipareigojusi pagalbėti tokių krizių aukoms. Jos humanitarinės pagalbos padalinys teikia tiesioginę pagalbą nukentėjusiems žmonėms, nepriklausomai nuo jų tautybės, religijos, lyties ar etninės kilmės.

Europos Komisijos veikla – tai ne tik tiesioginių nelaimių padarinių šalinimas. Ji apima visus etapus: prevencijos, parengties, reagavimo ir atkūrimo.

Reagavimas į nelaimes derinamas su įvairia veikla, kuria siekiama:

- mažinti nelaimių riziką, pavyzdžiui, įgyvendinant klimato kaitos padarinių sušvelninimo strategijas;
- gerinti pasirengimą nelaimėms, pavyzdžiui, rengiant išankstinio perspėjimo sistemas;
- užtikrinti sklandų perėjimą pasibaigus gelbėjimo operacijai, t. y. parengti tinkamas pasitraukimo strategijas;

- didinti bendrą gyventojų pajėgumą įveikti krizę, pavyzdžiui, siejant skubią pagalbą su ilgalaikėmis atkūrimo ir vystymosi priemonėmis.

Siekiant padėti šalims išvengti nelaimių, pasirengti ekstremalioms situacijoms ir suteikti išteklius, kurie gali būti suteikti nelaimių ištiktoms šalims, sukurtas ES civilinės saugos mechanizmas. ES humanitarinė pagalba skirta ES nepriklausančioms šalims, o šis mechanizmas gali būti naudojamas susiklosčius nepaprastai padėčiai tiek ES, tiek už jos ribų. ES civilinės saugos mechanizmas yra priemonė, kuri padeda didinti Europos bendradarbiavimą civilinės saugos srityje. Pasitelkus šį mechanizmą teikiamos veiksmingos gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių prevencijos, pasirengimo tokioms nelaimėms ir reagavimo į jas priemonės ir taip remiamos valstybių narių nacionalinio, regioninio ir vietos lygmens šios srities pastangos.

Drauge galime nuveikti daugiau

Europos Sąjunga yra viena iš didžiausių pasaulio humanitarinės pagalbos teikėjų. Ši pagalba nepaprastai svarbi ją gaunantiems žmonėms. Vien 2012 m. ES padėjo 122 mln. žmonių daugiau kaip 90 ES nepriklausančių šalių.

ES nuo 1996 m. skiria lėšų humanitarinei pagalbai Indijoje.

Nors šiai pagalbai skirtos lėšos sudaro labai nedidelę ES išlaidų dalį – mažiau nei 1 proc. metinio biudžeto – tai yra daugiau kaip 1 mlrd. eurų paramos kasmet, kuri dėl veiksmingo koordinavimo ES lygmeniu labai padeda tenkinti krizes išgyvenančių žmonių poreikius. Suteikta pagalba buvo iš tiesų labai naudinga daugybei žmonių Haiytyje, kur padėta stabilizuoti padėtį po 2010 m. žemės drebėjimo, Libijoje, kur po 2011 m. konflikto teikta apsauga civiliams gyventojams, Sachelyje, kur 2012 m. padėta milijonams badaujančių žmonių. Stengiamasi padėti ir šimtams tūkstančių Sirijos pabėgėlių, plūstančių iš savo šalies dėl baisaus konflikto.

Grėsmėms pasaulyje kintant, dabartinę sistemą būtina nuolat pritaikyti, kad būtų galima spręsti naujus uždavinius.

Siekiant padidinti ES reagavimo į krizes veiksmingumą, 2010 m. humanitarinė pagalba ir civilinė sauga priskirtos vieno padalinio kompetencijai. Tais pačiais metais Kristalina Georgieva paskirta pirmąją Europos Komisijos nare, atsakinga už tarptautinį bendradarbiavimą, humanitarinę pagalbą ir krizių valdymą. Ši supaprastinta sistema suteikia ES galimybę koordinuoti atsaką į krizes ir veiksmingiausiai naudoti išteklius.

Vienybė ir solidarumas

2012 m. atlikto tyrimo duomenimis, devyni iš dešimties ES piliečių pritaria ES lėšų skyrimui humanitarinei pagalbai. Nepaisant ekonomikos krizės, ši tendencija stiprėjo ir rodė tvirtą pasiryžimą remti šios srities ES veiklą. Daugiau kaip 80 proc. respondentų sutinka, kad įvykus nelaimei koordinuota ES civilinės saugos srities veikla yra veiksmingesnė nei atskirų šalių veiksmai.

Atsakomybę teikti humanitarinę pagalbą dalijasi Europos Sąjunga ir jos valstybės narės, ji teikiama bendradarbiaujant su tarptautiniais bei vietos veikėjais. Civilinės saugos srityje Europos Sąjunga atsakinga už ES valstybių narių veiklos rėmimą, koordinavimą ir papildymą. Koordinavimo veikla suteikė Europos Sąjungai galimybę iškelti aukštesnius tikslus, sutelkti išteklius ir praktinę patirtį. Tai padėjo didinti teikiamos pagalbos naudą ir užtikrinti, kad visa krizių valdymo veikla atitiktų aukštus kokybės standartus. Dėl to ES galėjo veiksmingai reaguoti į precedento neturinčio masto krizes, tokias kaip 2010 m. Pakistane musoninių liūčių sukeltus potvynius.

Kad būtų galima kontroliuoti ilgalaikį nelaimių poveikį ir imtis prevencijos bei parengties priemonių, humanitarinę pagalbą ir krizių valdymą reikia derinti su kitų sričių, įskaitant vystomąjį bendradarbiavimą ir aplinkos apsaugą, veikla. Norint tai daryti itin svarbus koordinavimas ES lygmeniu.

Ši anksčiau perkelta Burundžio šeima galėjo grįžti namo dėl ES paramos.

Kodėl reikia didinti pažeidžiamų asmenų atsparumą?

Milijonai žmonių kasmet nukenčia nuo sausros, potvynių, žemės nuošliaužų, ciklonų, žemės drebėjimų, cunamių, gaisrų ir kitų nelaimių. Maždaug 97 proc. mirties dėl gaivalinių nelaimių atvejų įvyksta besivystančiose šalyse. Be to, šių šalių gyventojai dažniausiai praranda pragyvenimo šaltinį. Vien Afrikoje dėl krizių, viena po kitos užgriuvusių po 2010 m., Somalio pusiasalyje ir Sachelyje nukentėjo 31 mln. žmonių. Todėl reikia dėti ilgalaikės politines pastangas siekiant didinti besivystančių šalių pažeidžiamų žmonių pajėgumus atremti nelaimes ir spręsti dėl jų kylančias problemas.

Kokią pagalbą teikia ES?

Atsparumo didinimas – bendra humanitarinės pagalbos ir paramos vystymuisi sritis. Atsižvelgdama į tai, 2012 m. Europos Komisija pateikė Europos Parlamentui ir Tarybai naujos politikos pasiūlymą, kaip ES vystymosi ir humanitarinė pagalba turėtų būti pritaikytos, kad būtų padidintas atsparumas ir sumažėtų nelaimės ištiktų žmonių pažeidžiamumas.

Šiame pasiūlyme nurodoma dešimt veiksmų, kurie apima paramą rengiant nacionalines atsparumo strategijas, nelaimių valdymo planus ir veiksmingas išankstinio perspėjimo sistemas šalyse, kuriose nelaimių tikimybė didelė, taip pat pateikiama novatoriškų rizikos valdymo būdų bendradarbiaujant su draudimo pramone.

Ši politika bus grindžiama daug vilčių teikiančiais Komisijos atsparumo didinimo iniciatyvų Sachelyje ir Somalio pusiasalyje, kurių buvo imtasi dėl sausros šiuose regionuose sukeltų krizių, rezultatais. Šiomis iniciatyvomis („AGIR-Sahel“ ir SHARE) siekiama padėti ištrūkti iš užburto sausros, bado ir skurdo rato nustatant galimą sąveiką ir labiau koordinuojant humanitarinę pagalbą ir paramą vystymuisi. Iniciatyvai SHARE Somalio pusiasalyje įgyvendinti Europos Komisija 2012–2013 m. ketina išleisti 270 mln. eurų. Pagal iniciatyvą „AGIR-Sahel“ užsibrėžtas plataus užmojo tikslas per ateinančius trejus metus sutelkti 750 mln. eurų.

Europos Komisijai sutelkus dėmesį į atsparumo didinimą, bus išgelbėta daugiau gyvybių, veikla bus ekonomiškai efektyvesnė ir padės sumažinti skurdą. Dėl to padidės pagalbos poveikis ir bus skatinamas tvarus vystymasis.

Vanuatu vaikai padeda kurti didžiausią grėsmę jų gyvybei keliančio ugnikalnio Mount Gharat modelį.

Bendri veiksmai didėjančio pavojaus akivaizdoje

Kasmet pasaulį sukrečia vis didesnės ir dažnesnės humanitarinės krizės. Vien gaivalinių nelaimių 1975 m. įvyko 78, o 2010 m. – jau beveik 400. Pagrindinės šio reiškinio priežastys yra klimato kaita, gyventojų skaičiaus didėjimas, dėl kurio ima trūkti gamtos išteklių, urbanizacija, pramonės veikla ir aplinkos būklės blogėjimas. Tarp kitų problemų – vis didėjantis silpnų valstybių, kurioms gresia nestabilumas ir pilietiniai konfliktai, skaičius ir teroristinių išpuolių grėsmė.

ES siekia pritaikyti pavojingų situacijų valdymo būdus. Tai daryti būtina atsižvelgiant į skirtingą krizės ištiktų šalių išsivystymo lygį ir į tai, kad dėl finansų krizės sumažėjo ištekliai.

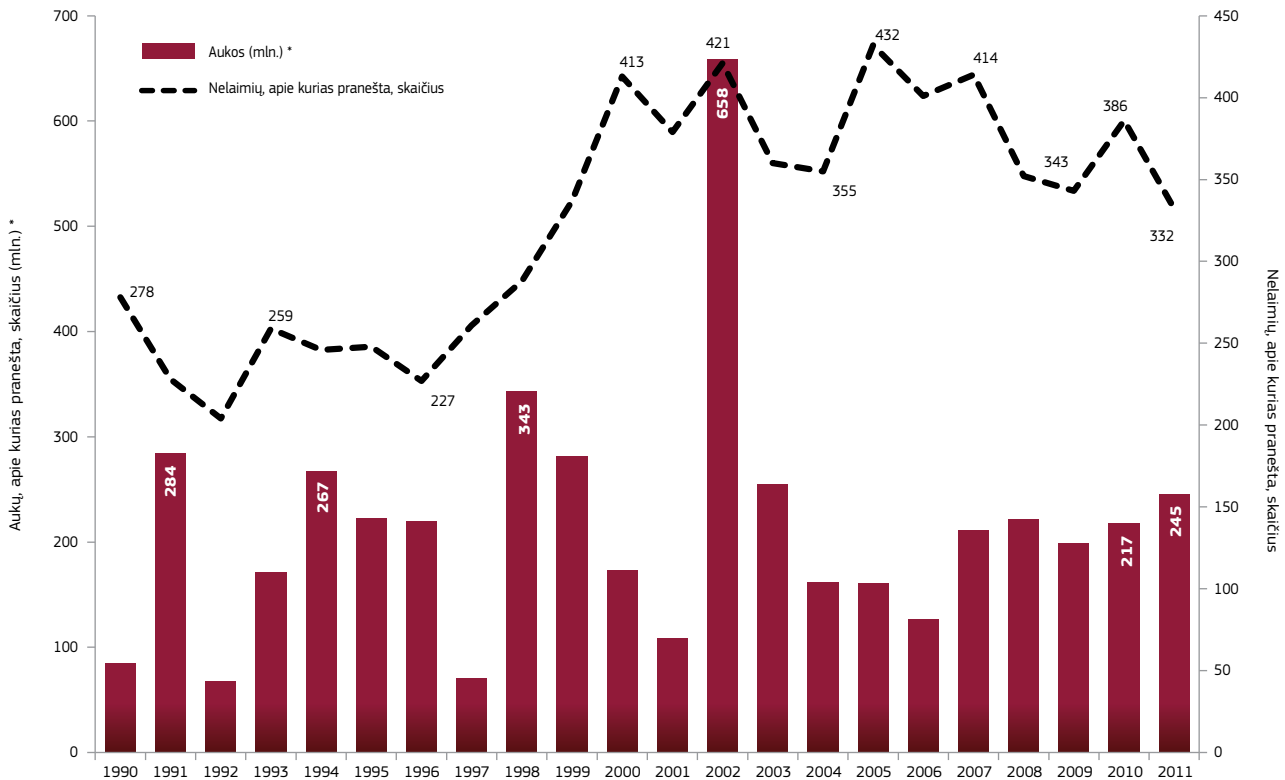
Nuo 1992 m. ES ne kartą įrodė savo gebėjimą reaguoti į naujus humanitarinius iššūkius. Jos veikla karo nusiaubtoje buvusioje Jugoslavijoje 1992 m. buvo didžiausia humanitarinės pagalbos operacija, kokią vienoje šalyje kada nors yra vykdžiusi kokia nors tarptautinė organizacija. Operacija po 2004 m. Indijos vandenyno cunamio buvo didžiausia nuo ES civilinės saugos mechanizmo sukūrimo 2001 m. Kadangi 2010-ieji buvo metai, kai gaivalinių nelaimių įvyko daugiau negu bet kada per pastaruosius kelis dešimtmečius, ES teko pasinaudoti kai kuriais savo nepaprastosios padėties rezervais. Ši tendencija išliko ir 2011, ir 2012 metais. Iki šiol ES humanitarinės pagalbos pajėgumai buvo nuolat didinami atsižvelgiant į kintančius poreikius. Jie bus pritaikomi ir ateityje.

Su klimatu susijusių nelaimių padarinių švelninimas. Vanuatu atvejais

Ramiojo vandenyno salyne Vanuatu (vienoje iš menkiausiai išsivysčiusių pasaulio šalių) dėl klimato kaitos padidėjo gaivalinių nelaimių, pvz., ciklonų ir potvynių, grėsmė.

ES padeda vietos bendruomenėms likviduoti gaivalinių nelaimių padarinius ir geriau pasirengti tokioms nelaimėms. Pavyzdžiui, atliekami grėsmės vertinimai, planuojama, kaip elgtis susiklosčius ekstremaliai padėčiai, statomos priedangos, kad žmonės turėtų kur pasislėpti siaučiant ciklonui. 2007–2012 m. ES iš viso skyrė 4,3 mln. eurų, kad padėtų pasirengti nelaimėms, ir 2,3 mln. eurų, kad padėtų nuo gaivalinių nelaimių Vakarų Ramiojo vandenyno regione nukentėjusioms bendruomenėms.

NELAIMĖS IR JŲ AUKOS (TENDENCIJOS)

* Aukos – žuvusieji ir nukentėjusieji

ES principas

Atsižvelgti į poreikius

ES įdiegė veiksmingas strategijas, kad už Europos mokesčių mokėtojų pinigus būtų padedama tiems žmonėms visame pasaulyje, kuriems humanitarinės pagalbos reikia labiausiai. Siekdama užtikrinti, kad parama būtų teikiama visur, kur reikia, ir tinkamiausiu metu, prieš priimdama sprendimus dėl finansavimo ES nuolat atlieka poreikių vertinimus.

Parengta įvairių priemonių, kaip tai daryti veiksmingai. Nustatyti humanitarinių poreikių vertinimo kriterijai, kuriais naudojantis konstatuojama krizė ir nutariama, kokią paramą būtina teikti atsižvelgiant į nelaimės mastą ir padėtį jos ištiktose šalyse ir regionuose.

Itin daug dėmesio ES skiria toms krizėms, kurioms tarptautinė žiniasklaida ir paramos teikėjai nebeskiria dėmesio, nors poreikiai tose vietose tebėra dideli. Atliekami specialūs vertinimai siekiant nustatyti tokias vadinamąsias užmirštas krizes ir suteikti pagalbą.

Laiku teikti pagalbą ten, kur jos reikia

Humanitarinės pagalbos ir civilinės saugos veikla iš esmės vykdoma ypatingomis aplinkybėmis. Pagalba jos laukiantiems asmenims turi būti suteikta greitai ir atitikti konkrečius poreikius, tačiau dėl logistikos problemų ir saugumo priežasčių į nelaimės ištiktas vietas dažnai sunku nusigauti.

Kad būtų pajėgi vykdyti šią sudėtingą užduotį, ES įdiegė kelias stebėjimo ir koordinavimo sistemas. Sukurtas specializuotų humanitarinės pagalbos biurų visame pasaulyje tinklas. Per krizes šie biurai teikia techninę paramą ES finansuojamoms operacijoms, stebi veiksmus ir padeda koordinuoti pagalbos teikėjų veiklą vietoje. Be to, jie prisideda prie veiklos strategijų ir politikos. 2012 m. 44 ECHO biuruose visame pasaulyje dirbo 145 humanitarinės pagalbos specialistai ir 293 vietos darbuotojai.

Europos Sąjunga ne pati veikia vietoje, o skiria lėšų maždaug 200 partnerių, įskaitant specializuotas

Jungtinių Tautų (JT) agentūras, nevyriausybinės organizacijos (NVO), ES šalių agentūras ir organizacijas, pavyzdžiui, Raudonojo Kryžiaus tarptautiniam komitetui ir Tarptautinei Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo Pusmėnulio draugijų federacijai. Lėšos šiems partneriams skiriamos atsižvelgiant į jų pasiūlymus, kaip būtų galima patenkinti nelaimės ištiktų žmonių poreikius. ES įdiegė įvairių mechanizmų, kuriais užtikrinama, kad jos skiriamų lėšų ir tų lėšų, kurias tiesiogiai skiria jos valstybės narės bei kiti humanitarinės pagalbos teikėjai, naudojimas būtų koordinuojamas.

Humanitarinės pagalbos poreikiui augant greičiau negu ištekliams, siekiant paremti ir papildyti esamas sistemas imtasi iniciatyvos „EU Aid Volunteers“ (Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusas).

Bendrosios pagrindinės vertybės

ES humanitarinės pagalbos partneriai turi laikytis pagrindinių humanitarinių principų, kuriais grindžiama visa jos veikla:

- **humaniškumo** – būtina padėti visiems kenčiantiems žmonėms, visų pirma pažeidžiamiausiems;
- **neutralumo** – teikiant pagalbą neturi būti padedama tik kuriai nors gyventojų daliai;
- **nešališkumo** – pagalba turi būti teikiama atsižvelgiant tik į poreikius, nediskriminuojant;
- **nepriklausomumo** – vienintelis humanitarinės pagalbos tikslas – palengvinti žmonių kančias; ja negali būti siekiama politinių, ekonominių arba karinių tikslų.

Veikla vietoje

Siekiant patenkinti pagrindinius nuo nelaimių nukentėjusių žmonių poreikius ir padėti apsaugoti jų pragyvenimo šaltinius, atsižvelgiant į aplinkybes teikiama įvairaus pobūdžio ES finansuojama humanitarinė pagalba.

Pagalba maistu gali būti skubus maisto produktų tiekimas nelaimės ištiktiems žmonėms, grynųjų pinigų ir talonų išdavimas, specialūs maisto produktai dėl prastos mitybos labai nusilpusiems vaikams, sėklos ir trąšos pažeidžiamiems ūkininkams.

Medicinos pagalba apima, pavyzdžiui, skiepavimo kampanijas, kad būtų užkirstas kelias epidemijoms, sužeistų žmonių gydymą ir pirminės sveikatos priežiūros klinikų steigimą. Kita pagalba – tai aprūpinimas vaistais ir ligoninių įranga, personalo mokymas ir pirminė sveikatos priežiūra, daugiausia dėmesio skiriant pažeidžiamiems asmenims, pvz., nėščioms moterims ir vaikams.

ES HUMANITARINĖ PAGALBA 2012 M. (MLN. EURŲ)

REGIONAS (ŠALIS)	SUMA	%
Afrika	681	51
Sudanas ir Čadas	207	
Centrinė Afrika	92	
Somalia pusiasalis	162	
Pietų Afrika, Indijos vandenynas	32	
Vakarų Afrika	188	
Artimieji Rytai, Viduržemio jūros regionas	265	20
Artimieji Rytai	255	
Viduržemio jūros regionas	10	
Azija ir Ramiojo vandenyno regionas	198	15
Vidurinė ir Pietvakarių Azija	110	
Vidurio Pietų Azija	32	
Pietryčių Azija ir Ramiojo vandenyno regionas	56	
Lotynų Amerika ir Karibai	68	5
Lotynų Amerika	30	
Karibai	38	
Pasaulinio masto nelaimės	19	1
Civilinė sauga	27	2
Europos Sąjungoje	21	
Už ES ribų	6	
Pagalba ir parama visame pasaulyje	86	6
IŠ VISO	1 344	100

Šaltinis: Europos Komisija.

Vanduo ir sanitarija nelaimių zonose yra prioritetai, nes švarus geriamasis vanduo ir sanitarijos įranga padeda išvengti ligų plitimo. Šios srities pagalba, be kita ko, apima šulinių kasimą, gręžinius, tualetų įrengimą, vandens vamzdynų tiesimą, nuotekų valymą ir higienos įgūdžių ugdymą.

Žmonės, kurių namai sugriauti, gauna palapinių, plastikinės plėvelės arba kitos medžiagos laikinai pastogei susiręsti. Į gelbėjimo operacijas gali būti įtrauktas ir infrastruktūros taisymas, išminavimas, psichologinė pagalba ir švietimas.

Daugeliu priemonių vietos gyventojai taip pat rengiami susidoroti su problemomis įvykus nelaimi ir mažinti galimų nelaimių poveikį savo bendruomenėms ateityje.

Gerinti pasirengimą nelaimėms visame pasaulyje pagal programą DIPECHO

Jei neįmanoma numatyti pavojų ir užkirsti kelią nelaimėms, jų pasekmes dažnai galima sušvelninti geriau parengus gyventojus ir įdiegus reikiamus reagavimo mechanizmus. To siekiama ES pasirengimo nelaimėms programa DIPECHO.

DIPECHO projektai skirti mokymui, gebėjimų ugdymui, informuotumo didinimui, vietos išankstinio perspėjimo sistemų kūrimui ir tobulinimui bei nepaprastosios padėties planų rengimui. Juose numatomos paprastos parengiamosios priemonės, kurias įgyvendinti dažnai gali patys vietos gyventojai. Jie daugeliu atvejų aktyviai prisideda prie DIPECHO veiklos.

Projektus, bendradarbiaudamos su vietos nevyriausybinėmis organizacijomis ir valdžios institucijomis, vykdo Europoje esančios pagalbos agentūros ir JT agentūros. Programa DIPECHO vykdoma aštuoniuose regionuose, kuriuose didelė nelaimių tikimybė: Karibuose, Centrinėje Amerikoje, Pietų Amerikoje, Vidurinėje Azijoje, Pietų Azijoje, Pietryčių Azijoje, Pietryčių Afrikoje, Indijos vandenyno pietvakariuose ir Ramiojo vandenyno regione.

Bendromis jėgomis įveikti krizes ES ir už jos ribų

ES civilinės saugos mechanizmas apima visus etapus – nuo prevencijos ir parengties iki reagavimo. Su šiuo mechanizmu susijusioje veikloje šiuo metu dalyvauja 32 šalys: 28 ES valstybės narės, Islandija, Lichtenšteinas, Norvegija ir buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija.

Bet kuri Europos Sąjungos arba ES nepriklausanti šalis, nepajėgi pati viena susidoroti su problemomis įvykus nelaimėi, gali prašyti pagalbos naudodamasi civilinės saugos mechanizmu. Tokios nelaimės gali būti potvyniai, miškų gaisrai, žemės drebėjimai, audros arba cunamiai, teroro aktai, technologinės arba radiologinės avarijos ir ekologinės nelaimės, pvz., jūros tarša.

Kai nelaimės ištikta šalis kreipiasi pagalbos, Europos reagavimo į nelaimes centras (ERCC) apie konkrečius nelaimės ištiktos šalies poreikius praneša visoms su civilinės saugos mechanizmu susijusioje veikloje dalyvaujančioms šalims. Tada dalyvaujančios valstybės siūlo į nelaimės vietą siųsti specialistus ir pagalbą natūra: paieškos ir gelbėjimo grupes, gydymo įrangą, galingus siurblius, vandens valymo įrenginius ir kitas pagalbos priemones. ERCC padeda koordinuoti pagalbos teikimą susiedamas pagalbos prašymus ir pasiūlymus, padėdamas nuvežti pagalbos priemones į vietą, o dažnai ir iš dalies finansuodamas jų nuvežimą, ir prireikus siųsdamas padėties stebėjimo grupes. ERCC veikia 24 valandas per parą, septynias dienas per savaitę.

Kita ES civilinės saugos mechanizmo užduotis – gerinti dalyvaujančiųjų valstybių pasirengimą nelaimėms,

pavyzdžiui, rengti mokymo programas, pratybas, organizuoti įvairių šalių ekspertų mainus. Visos šios iniciatyvos suteikia dalyvaujančių valstybių civilinės saugos darbuotojams galimybių mokytis. Jos padeda didinti civilinės saugos srities pagalbos spartą ir gerinti koordinavimą, skatinti žinių perdavimą ir tinklų kūrimą.

Lėšų skiriama ir prevencijos bei pasirengimo projektams. Šiais projektais gali būti skatinami moksliniai tyrimai su nelaimėmis susijusiomis temomis, tobulinamos išankstinio perspėjimo priemonės arba remiamos plačiosios visuomenės informavimo kampanijos. ES civilinės saugos mechanizmas skirtas toms sritims, kuriose bendros ES pastangos gali būti naudingiausios. Be to, juo civilinė sauga susiejama su formuojama kitų sričių ES politika, kad jos teigiamas poveikis būtų kuo didesnis.

Pasirengimas imituojant krizę

Pratybos, per kurias imituotas futbolo sirgalių pilno traukinio susidūrimas su nuodingas medžiagas vežančiu traukiniu, – vienos iš Lenkijoje 2011 m. surengtų pratybų. Per šias pratybas pavadinimu „Carpathex“ skubios pagalbos grupės rengtos veikti gyvenimiškose situacijose: imituojant traukinio avariją tikrinta, ką šios grupės būtų pajėgios padaryti, jei tokia avarija būtų įvykusi, pavyzdžiui, per UEFA Europos futbolo čempionatą 2012 m.

Pagal kitus scenarijus imituotas miško gaisras, kilęs dėl traukinio stabdžių kibirkščių, ir kaimo užtvindymas dėl sugedusios rezervuaro sistemos. Tokio pobūdžio pratybos rengiamos kasmet, jas finansiškai remia Europos Sąjunga.

Savanorių Tadžikistane rengimas dirbti Bendrijos reagavimo į krizes komandose pagal DIPECHO programą.

Ką daro ES?

Vykdo įsipareigojimus

Nuo 1992 m. ES padėjo milijonams nelaimių ištiktų žmonių visame pasaulyje. Ji sutelkė per 15 mlrd. eurų, kad suteiktų pagalbą daugiau kaip 140 šalių. Dabar ES pagalbai pažeidžiamiausiems pasaulio žmonėms kasmet vidutiniškai skiria per 1 mlrd. eurų. Prie šių lėšų pridėjus ES šalių atskirai skiriamas pagalbos lėšas, gaunama suma, sudaranti daugiau negu pusę visos oficialios humanitarinės pagalbos, taigi ES yra didžiausia humanitarinės pagalbos teikėja pasaulyje.

Vien 2012 m. ES suteikė humanitarinę pagalbą maždaug 122 mln. žmonių 92 ES nepriklausančiose šalyse, o civilinės saugos mechanizmu buvo pasinaudota 21 kartą padėti ištikus krizėms Europos Sąjungoje ir už jos ribų.

Laimėjimų negalima vertinti remiantis vien tik reagavimo į nelaimės statistiniais duomenimis. Europos Sąjungos humanitarinės pagalbos ir civilinės saugos veikloje ne mažiau svarbus ir pasirengimo nelaimėms bei nelaimių prevencijos poveikis, nors jis ne taip matomas. Esama sistema sudaro ES šalims sąlygas veiksmingai dirbti drauge visose šiose srityse bei skatinti gerbti tarptautinę humanitarinę teisę ir jos paisyti. Šis laimėjimas deda pamatą galimybei užkirsti kelią žmonių kančioms ateityje.

Du solidarumo dešimtmečiai. Keletas skaičių

2012 m. Europos Komisijos humanitarinės pagalbos padalinys (ECHO) atšventė savo dvidešimtmetį. Nuo įsteigimo nueitas ilgas kelias. Sprendimą įsteigti ECHO priėmė 12 tuomet Europos Sąjungai priklaususių šalių, nes 1991 m. pasaulį ištikusių humanitarinių krizių mastas ir įvairovė išryškino Europos pajėgumo į jas reaguoti ribotumą. Ištikus didelio masto nelaimėms, pavyzdžiui, konfliktui buvusioje Jugoslavijoje, ciklonui Bangladeše ir badui Somalyje, buvo suvokta, kad būtina labiau koordinuoti atsaką ES lygmeniu, kad būtų veikama greičiau ir veiksmingiau.

Pradžioje šiame padalinyje dirbo apie 40 darbuotojų. Nuo to laiko jis tapo didele, tačiau nesudėtingos struktūros organizacija – 300 jos darbuotojų dirba būstinėje Briuselyje, o daugiau kaip 400 humanitarinės pagalbos specialistų – 44 biuruose, esančiuose daugiausiai krizių patiriančiose Afrikos, Azijos ir Lotynų Amerikos šalyse. Jos žmogiškieji ir finansiniai ištekliai bei veiksmų programa buvo nuolat pritaikomi prie kintančios situacijos, kad ES būtų pajėgi spręsti vis sunkesnius uždavinius.

2007 m. ES institucijos ir 27 valstybės narės susitarė dėl svarbaus politinio dokumento „Europos konsensusas dėl humanitarinės pagalbos“. Jame pabrėžta, kad Europos Sąjungos humanitarinė pagalba nėra politinė priemonė ir dar kartą patvirtinti pagrindiniai humanitarinės pagalbos

Afganistano gyventojai gavo ECHO finansuotų įrankių, kad galėtų kovoti su sausra, dėl kurios kilo badas ir žmonėms teko palikti namus.

principai (neutralumas, humaniškumas, nepriklausomumas ir nešališkumas). Be to, siekiant padidinti ES pajėgumą padėti, jame aiškiai apibrėžti įvairių humanitarinės pagalbos teikėjų vaidmenys krizių zonose.

2009 m. gruodžio 1 d. įsigaliojusioje Lisabonos sutartyje nustatytas ES humanitarinės pagalbos ir civilinės saugos teisinis pagrindas. Joje apibrėžtas ES vaidmuo gerinant apsaugą nuo nelaimių ir jų prevenciją ir teigiama, kad ES turėtų taikyti tarptautinę humanitarinę teisę, įskaitant nešališkumo ir nediskriminavimo principus.

Galimybės tobulėti dar neišsemtos. Šiuo metu svarstomi planai, kaip gerinti ES reagavimo į nelaimės valdymo būdus. Juose numatoma nuo *ad hoc* koordinavimo pereiti prie labiau nuspėjamos sistemos.

Reaguoti greitai ir veiksmingai

Jau daug metų ES skiria paramą nuo daugybės nelaimių visame pasaulyje nukentėjusiems žmonėms. Toliau trumpai aprašomos svarbiausios jos operacijos.

- Po karo buvusioje Jugoslavijoje 1992 m. šimtai tūkstančių žmonių buvo perkelti, kentė alkį, išgyveno psichologines traumas. ES, be kitos pagalbos, suteikė ir 300 000 tonų maisto, antklodžių, čiužinių ir tualetų reikmenų.
- Dėl 1994 m. Ruandos genocido iš savo namų pabėgusiems žmonėms ES padėjo, be kita ko, teikdama medicinos priežiūros paslaugas, pavyzdžiui, vaikų rehidracijos ir skiepijimo. Į sugriautus kaimus grįžtantiems žmonėms suteikta priemonių įsikurti.
- Kai 1998 m. Mičo uraganas nusiaubė Centrinę Ameriką, ES teikė geriamąjį vandenį ir taip padėjo išvengti per vandenį plintančių ligų.
- Po Talibano režimo žlugimo 2001 m. ES skyrė daugiau kaip 483 mln. eurų pagrindiniams Afganistano žmonių poreikiams patenkinti.
- 2004 m. cunamis Indijos vandenyne nusinešė daugiau kaip 230 000 žmonių gyvybes. Pirmiausia ES ėmėsi veiksmų, kad padėtų išgyvenusiems. Pagal ilgesnės trukmės projektus įrengtos stovyklos namų netekusiems žmonėms, skirtas finansavimas sveikatos priežiūros darbuotojams, nupirkta žvejybos laivų.
- 2010 m., kai nelaimių būta kaip niekad daug, didžiausios pagalbos operacijos buvo vykdomos Sudane ir Pakistane. Sudane ES padėjo suteikti humanitarinę pagalbą 6 mln. nuo konflikto ir sezoninių potvynių nukentėjusių žmonių. Pakistane nuo potvynių nukentėjusiems 12,5 mln. žmonių

- suteikta pastogė, jie gavo maisto, geriamojo vandens, sveikatos priežiūros paslaugų ir sanitarijos įrangos.
- Kai 2011 m. kovo mėn. Japoniją sukretė baisus žemės drebėjimas, o po to užliejo milžiniška cunamio banga, ES suteikė beveik 400 tonų pagalbos natūra ir nusiuntė Europos civilinės saugos komandą, kurioje buvo ir logistikos bei radiologijos specialistų. Europos finansinę pagalbą gavo nelaimės labiausiai nusiaubtose vietose gyvenančios šeimos.
- Per 2011 m. konfliktą Libijoje apsauga ir pagalba suteikta tūkstančiams civilių.
- 2012 m. ES padėjo milijonams badaujančių Sachelio gyventojų, humanitarinė pagalba suteikta šimtams tūkstančių Sirijos pabėgėlių, palikusiu namus dėl konflikto.

Prevencijos gerinimas siekiant išsaugoti gyvybes

Europos Sąjungos veikla, kuria siekiama užkirsti kelią nelaimėms, o jei jos neišvengiamos, kuo labiau sušvelninti padarinius, padėjo išvengti daugybės kančių ir išgelbėti daug žmonių. Tokia veikla vykdyta tiek Europos Sąjungoje, tiek už jos ribų, o laimėjimai įvairūs – nuo veiksmingo koordinavimo ES lygmeniu iki sėkmingo vietos specialistų rengimo kitose pasaulio vietose.

- 1996 m. pradėjus įgyvendinti DIPECHO programą, ES pasirengimui nelaimėms visame pasaulyje skyrė daugiau kaip 255 mln. eurų. Pagal programą finansuojami projektai padėjo sumažinti žalą, o pavojuje atsidūrusiems bendruomenėms sudarė sąlygas apsaugoti gyvybes bei pragyvenimo šaltinius.
- Nuo 2007 m. ES prisidėjo prie įvairių išankstinio perspėjimo iniciatyvų paskelbimo, pavyzdžiui, įspėjimo apie ekstremalias oro sąlygas interneto platformos „Meteoalarm“ ir Pasaulinės įspėjimo apie nelaimes ir koordinavimo sistemos, kuri yra visą parą veikianti duomenų rinkimo ir įspėjimo apie pavojų sistema. Ji taip pat investavo į įspėjimo apie konkrečius pavojus, pavyzdžiui, potvynius, miškų gaisrus ir cunamius, sistemas.
- ES investicijų į nelaimių prevencijos bei jų padarinių švelninimo technologijas ir glaudaus bendradarbiavimo su kitais partneriais rezultatas – Europos miškų gaisrų informacijos sistema ir Europos įspėjimo apie potvynius sistema.
- Vien 2010 m. 873 žmonės dalyvavo atrinktų civilinės saugos organizacijų siūlomuose mokymo kursuose. Sėkmingai surengtos ketverios pratybos, per kurias imituotas potvynis, žemės drebėjimas, pavojingų medžiagų patekimas į aplinką ir teroristų išpuolis.

ATVEJO TYRIMAS

Haitis. Perėjimas nuo skubios pagalbos teikimo prie atstatymo

Per žemės drebėjimą Haiityje 2010 m. sausio mėn. žuvo 222 750 žmonių, o beveik 1,7 mln. neteko namų. Europos Sąjunga padėjo ir toliau padeda Haitį atstatyti.

Iš karto po katastrofos atsakomosioms priemonėms ji skyrė daugiau kaip 100 mln. eurų, o 25 ES šalys teikė Haičiui pagalbą natūra naudodamosi civilinės saugos mechanizmu. Tuo metu ES parama pasiekė apie penkis milijonus žmonių. Šimtams tūkstančių nukentėjusių žmonių suteiktas prieglobstis, tualetai ir dušai, jie gavo saugaus geriamojo vandens, maisto, antklodžių, virtuvės reikmenų ir higienos priemonių. ES lėšų skirta ir priemonėms, kuriomis remiami perkeltieji asmenys, ieškantys prieglobsčio kitose šalies vietose.

Dėl silpnos sveikatos apsaugos sistemos ir švaraus vandens trūkumo 2010 m. pabaigoje kilo choleros epidemija. Tuomet Europos Sąjunga suteikė 22 mln. eurų choleros gydymo priemonėms ir priemonėms, kuriomis užkertamas kelias ligos plitimui. Šia parama pasinaudojo maždaug trys milijonai žmonių.

Per kitus dvejus metus ES palaipsniui mažino priemonių rėmimą, kad šalis atsistotų ant kojų pati. Ilgesnės trukmės reagavimo į nelaimės priemonės papildė struktūrines priemones, kuriomis siekiama atkurti socialines paslaugas ir infrastruktūrą, tuo pat metu mažinti nelaimių riziką, o pagalbą sieti su vystymusi.

ES yra svarbiausia pagalbos Haičiui teikėja, iš viso įsipareigojusi jam skirti 1,235 mlrd. eurų, sutelkusi Europos Komisijos, ES šalių ir Europos investicijų banko lėšas. Europos Sąjunga ir toliau teiks visapusišką pagalbą, kad padėtų atstatyti šalį ir remtų jos vystymąsi ateityje.

Haityje ES padėjo pasiekti, kad žmonėms būtų teikiamos pagrindinės paslaugos, pavyzdžiui, tekančio vandens ir nuotekų šalinimo, tokiuose mažuose miesteliuose kaip Petit Goave.

ATVEJO TYRIMAS

Pakistanas. Daugiaaspektė krizė ir jos valdymas

2010 m. Pakistanas nukentėjo nuo vieno iš didžiausių per 80 metų musoninių liūčių sukeltų potvynių. Per jį žuvo daugiau nei 1 800 žmonių ir vienaip ar kitaip nukentėjo dar 18 milijonų. Negana to, potvynis kilo ir kitais metais. Padėtis buvo itin bloga dar ir dėl to, kad dėl ginkluoto 2009 m. konflikto buvo perkelta beveik 3 mln. žmonių. Europos pastangos padėti derinant humanitarinę pagalbą ir civilinę saugą pasirodė veiksmingos sprendžiant šią neregėto masto ir sudėtingumo nelaimę.

ES skyrė 150 mln. eurų humanitarinę pagalbą neatidėliotiniams gyventojų poreikiams tenkinti. Papildomi 70 mln. eurų skirti perkeltųjų asmenų stovyklose arba priimančiosiose šeimose gyvenantiems žmonėms padėti. Vietos sąlygomis teikti pagalbą buvo sunku. Tačiau ES sugebėjo reaguoti greitai ir veiksmingai, nes į šalį tuojau

pat išsiųsti humanitarinės pagalbos specialistai, o prie jų netrukus prisijungė ES civilinės saugos komanda. Ši specialistų grupė į Pakistaną išsiųsta padėti koordinuoti gaunamą pagalbą ir palaikyti ryšius su nacionalinėmis valdžios institucijomis ir JT komandomis.

Pakistano valdžios institucijos paprašė pagalbos pasitelkusios Reagavimo į nelaimes centrą. Su civilinės saugos mechanizmu susijusioje veikloje dalyvaujančios šalys suteikė pagalbą, kurios bendra vertė – 271 mln. eurų. Įnašus natūra sudarė vandens valymo įranga, vandens valymo tabletės ir dezinfekavimo skystis, laikini būstai ir medicinos reikmenų rinkiniai. ES iš dalies finansavo ir šių pagalbos priemonių atvežimą į šalį.

Kadangi Pakistane gaivalinių nelaimių tikimybė labai didelė, ši neseniai įvykusi krizė atkreipė dėmesį į tai, kad į humanitarinės pagalbos politiką reikia įtraukti nelaimių rizikos mažinimą. ES toliau dirba, kad sumažintų gyventojų pažeidžiamumą ir padidintų gebėjimus spręsti problemas, kylančias įvykus tokioms nelaimėms.

ATVEJO TYRIMAS

Sachelis. Priminti pasauliui apie užmirštą krizę

Sachelio zona – tai siauras ruožas, besitęsiantis nuo šiaurės Afrikos vakarų iki rytų. Tai vienas iš skurdžiausių pasaulio regionų. Dėl sausrų ir menko išsivystymo lygio stinga maisto, todėl dešimtims milijonų žmonių gresia badas. Šios humanitarinės krizės mastui didėjant, auga ir ES parama. Nuo 2012 m. pradžios Europos Sąjunga šiam regionui skiriamą pagalbą sumą padidino iki 337 mln. eurų. Pagalba teikiama laikantis principo derinti atsparumo didinimo priemones vienais laiko tarpais su skubia pagalba kitais laiko tarpais (kai nuimamas menkas derlius) ir pagalba atsigausti po sunkių laikotarpių.

Teikiant humanitarinę pagalbą per krizes išsaugota daug gyvybių ir sumažinta žala gyventojams. ES atliko labai svarbų vaidmenį, kad šiai krizei vėl būtų skiriama dėmesio pasaulio žiniasklaidoje. Ji ne tik

teikia skubią pagalbą, bet ir siekia, kad būtų pripažinta, jog aprūpinimo maistu neužtikrinimas yra struktūrinė problema, ir pabrėžia jos svarbą kovojant su skurdu.

Futbolo žvaigždės, įskaitant Raúlį Gonzálezą ir Patricką Vieira, įsitraukė į kovą su badu Sachelio regione kaip kampanijos „Futbolas prieš badą“, kuria raginama parodyti daugiau politinės valios įveikti badą, geros valios ambasadoriai.

Pasaulyje vėl daugėja badaujančių arba maisto stygių juntančių žmonių. 2010 m. maistu nebuvo pakankamai aprūpinti daugiau kaip milijardas viso pasaulio žmonių. Sachelio regione ir Somalio pusiasalyje dėl sausros didelė bado grėsmė kilo milijonams žmonių. Nuo jo neapsaugoti ir kitų šalių, tarp jų – Pakistano ir Jemeno, pažeidžiami gyventojai.

Pagalbai maistu skirta didžiausia ES humanitarinės pagalbos biudžeto dalis. 2011 m. ES humanitarinei pagalbai maistu iš viso skyrė 509 mln. eurų.

Raúlís Gonzálezas per kampaniją „Futbolas prieš badą“ apsilankė Čade.

Ateities tikslai

Tenkinti reikmes

Labai svarbu, kad įdiegti ekstremalių situacijų valdymo mechanizmai išliktų tinkami atremti nelaimių vis dažniau sukrečiamo pasaulio iššūkiams. Šiuo metu ES kuria sistemą, kurią įdiegus padidėtų nuspėjamumas ir patikimumas. Dėl numatomų „Europos reagavimo į nelaimės pajėgumų“ ES atsakas į nelaimes būtų veiksmingesnis ir nuoseklesnis, nes tai būtų iš anksto planuojama. Būtina pažanga ir nelaimių prevencijos bei rizikos valdymo srityse.

Krizės atveju būtų galima nedelsiant išsiųsti į vietą savanoriškai sutelktas specializuotas komandas ir įrangą. Inicijatyva taip pat siekiama supaprastinti transporto nuostatas, kad ES pagalbą būtų galima suteikti greičiau. Reagavimo į nelaimės planavimą reikia tobulinti rengiant pavyzdinius scenarijus, įvertinant ES šalių pajėgumus ir sudarant planus, kaip elgtis nenumatytomis aplinkybėmis. Kiti veiksmai, kurių ketinama imtis, – investavimo į bendrą mokymą ir tarpvalstybines pratybas didinimas ir ES masto nelaimių rizikos analizė.

Naujai sistemai valdyti Europos Sąjunga įsteigė Reagavimo į nelaimės centrą, kad ES koordinavimas nelaimių atveju būtų veiksmingesnis. Centras veiks visą parą, kad informacijos srautas nenutrūktų.

Atsižvelgiant į diskusijas dėl būsimo Europos Sąjungos finansavimo, ieškoma būdų geriau integruoti pasirengimo veiklą, o humanitarinę pagalbą nuosekliau keisti parama vystymuisi vykdant vystymo politiką. 2014–2020 m. ES biudžeto lėšomis bus remiami veiksmai, kuriais siekiama pagreitinti reagavimą į nelaimės, geriau jas numatyti, o po jų sklandžiau pereiti prie ilgalaikio vystymo veiklos.

Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusas „EU Aid Volunteers“

Kad suteiktų prisidėti prie ES humanitarinių operacijų norintiems europiečiams galimybę tai daryti, Europos Sąjunga steigia Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusą. Lisabonos sutartimi pradėta Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpuso iniciatyva bus labai naudinga teikiant ES humanitarinę pagalbą ir papildys esamas sistemas. 2012 m. rugsėjo mėn. Europos Komisija pateikė planus, pagal kuriuos

Savanorių korpuso narė rumunė Diana Tonea, dirbusi Haiityje, sako, jog šis darbas reikalauja daug pastangų, tačiau teikia daug pasitenkinimo.

2014–2020 m. apie 10 000 žmonių įgis galimybę savanoriškai dalyvauti humanitarinės pagalbos operacijose visame pasaulyje.

Programoje galės dalyvauti pagalbos ekstremaliosios situacijos atvejais srityje ketinantis dirbti jaunimas arba humanitarinės pagalbos specialistai. Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusas užtikrins, kad savanoriai būtų siunčiami ten, kur jų įgūdžių reikia labiausiai, ir kad jie padėtų stiprinti vietos gebėjimus ir remtų vietos savanorišką veiklą. Savanorių saugumas yra didžiausias prioritetas.

Per pirmuosius bandomuosius projektus daugiau kaip 200 europiečių jau išsiųsti į daugiau kaip 30 šalių, tarp jų – į Haitį, Indoneziją, Mozambiką ir Tadžikistaną. Kad būtų pasirengę darbui vietoje, prieš išvykdamį jie įgyja teorinių ir praktinių žinių.

Programa, kuri bus toliau plėtojama ateityje, gali padėti ugdyti būsimus humanitarinės pagalbos srities lyderius ir suteikti jauniems europiečiams galimybę parodyti solidarumą su žmonėmis, kuriems reikia pagalbos.

ES savo 2012 m. Nobelio taikos premijos pinigų skyrė padėti jauniausioms konfliktų aukoms

2012 m. gruodžio 10 d. Europos Sąjungai įteikta Nobelio taikos premija. Premijos suma – 8 mln. Švedijos kronų, t. y. apie 930 000 eurų. ES dar pridėjus lėšų, bendra suma pasiekė 2 mln. eurų. Nobelio taikos premija visame pasaulyje siekiama susitaikymo. Premijos pinigai turėtų būti skirti ne tik ateityje per konfliktus nukentėjantiems žmonėms, bet ir praeities bei dabarties konfliktų aukoms – tiems vaikams, kurie dėl konfliktų ir karų negali augti taikos sąlygomis ir visapusiškai išnaudoti savo potencialo.

2012 m. 90 proc. nukentėjusiųjų per konfliktus buvo civiliai, pusė jų – vaikai. Dėl konfliktų septyni milijonai vaikų tapo pabėgėliais, o 12,4 mln. vaikų – savo šalyje perkeltaisiais asmenimis. Vienas geriausių būdų padėti smurtinių konfliktų paveiktiems vaikams ir juos apsaugoti – suteikti jiems galimybę vėl mokytis ir įgyti išsilavinimą, kitaip ateityje jiems bus dar sunkiau. Iš maždaug 75 mln. mokyklos nelankančių viso pasaulio vaikų, iš kurių 20 mln. yra mergaitės, daugiau nei pusė gyvena konfliktų zonose.

Atsižvelgdama į tai, Europos Komisija paragino savo partneres humanitarines organizacijas ir agentūras pasiūlyti tinkamus finansuoti projektus. Po to buvo nuspręsta, kad Nobelio taikos premijos pinigai turėtų būti skirta keturiems projektams pagal iniciatyvą „EU Children of Peace“. Pagal šiuos keturis projektus bus padedama daugiau kaip 23 000 vaikų Irake, Kolumbijoje, Ekvadore, Etiopijoje, Demokratinėje Kongo Respublikoje ir Pakistane. Jiems bus suteikiama galimybė įgyti pagrindinį išsilavinimą, įrengiamos vaikams tinkamos patalpos, suteikiama apsauga ir šviesesnės ateities perspektyvos.

Mokymasis padeda vaikams išlikti vaikais per konfliktus.

ES pagalba per konfliktus nukentėjusiems vaikams (http://ec.europa.eu/echo/EU4children/index_en.htm)

Daugiau informacijos

- ▶ ES humanitarinė pagalba ir civilinė sauga: http://ec.europa.eu/echo/index_en.htm
- ▶ „EU Aid Volunteers“: http://ec.europa.eu/echo/euaidvolunteers/index_en.htm
- ▶ ES pagalba per konfliktus nukentėjusiems vaikams: http://ec.europa.eu/echo/EU4children/index_en.htm
- ▶ Turite klausimų apie Europos Sąjungą? Jums padėti gali tarnyba Europe Direct: tel. 00 800 6 7 8 9 10 11 <http://europedirect.europa.eu>

